

P6_TA-PROV(2005)0461

PTO ministru konference Honkongā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par gatavošanos sestajai Pasaules Tirdzniecības organizācijas ministru konferencei Honkongā

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Padomes 2005. gada 18. oktobra secinājumus par PTO Dohas Attīstības programmu,
  - ņemot vērā tā 2005. gada 12. maija rezolūciju par Dohas sarunu kārtas novērtējumu pēc PTO Ģenerālpadomes 2004. gada 1. augusta lēmuma ¹,
  - ņemot vērā tā iepriekšējās rezolūcijas par PTO ministru konferencēm, it īpaši tā 2001. gada 25. oktobra rezolūciju ² un 2003. gada 3. jūlija rezolūciju ³;
  - ņemot vērā Ģenerālpadomes 2004. gada 1. augustā pieņemto lēmumu par Dohas darba programmu,
  - ņemot vērā 2001. gada 14. novembrī Dohā pieņemto PTO ministru deklarāciju,
  - ņemot vērā 2004. gada novembra PTO jautājumiem veltītās parlamentu konferences, ko kopīgi organizēja Parlaments un Eiropas Parlaments, rezultātus,
  - ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, it īpaši tā 27., 36. un 133. pantu;
  - ņemot vērā Reglamenta 103. panta 4. punktu,
- A. tā kā PTO iemiesotā daudzpusējā tirdzniecības sistēma pēdējo piecdesmit gadu laikā ir devusi ievērojamu ieguldījumu ekonomiskajā izaugsmē, attīstībā un nodarbinātībā, tomēr daudzās valstīs, jo īpaši jaunattīstības valstīs, tās pozitīvie rezultāti nav tik jūtami;
- B. tā kā starptautiskā tirdzniecība var ievērojami veicināt ekonomisko attīstību un mazināt nabadzību; tā kā PTO ministri atzina to, ka visām tautām jāgūst labums no paplašinātajām iespējām un labklājības izaugsmes, ko var radīt daudzpusējā tirdzniecības sistēma, un ir apņēmušies Dohas darba programmā galveno uzmanību veltīt jaunattīstības valstu, it īpaši vismazāk attīstīto valstu vajadzībām un interesēm; šajā sakarā atzīmē, ka liela nozīme ir paplašinātai piekļuvei tirgum, līdzsvarotiem noteikumiem, konkrētai, pastāvīgi finansētai tehniskai palīdzībai un kapacitātes palielināšanās programmām;
- C. tā kā 2004. gada 1. augustā Ģenerālpadome vēlreiz apstiprināja Dohā pieņemtās ministru deklarācijas un lēmumus, kā arī visu dalībvalstu pilnīgu apņemšanos tos īstenot un izstrādāt sarunu sistēmu, lai pilnībā īstenotu Dohas darba programmu un veiksmīgi noslēgtu Dohā sāktās sarunas;

---

¹ Pieņemtie teksti, P6_TA(2005)0182.

² OV C 112 E, 9.5.2002., 321. lpp.

³ OV C 74 E, 2.3.2004., 861. lpp.

- D. tā kā Dohas Attīstības programmas galvenais mērķis ir jaunattīstības valstu ekonomiskā izaugsme; tā kā, lai panāktu reālus un noturīgus attīstības rezultātus, šim mērķim jākalpo par vadlīniju visās šo sarunu kārtās; tā kā sarunu rezultātā radušajam tīrajam ekonomiskajam ieguvumam jo īpaši jāuzkrājas vismazāk attīstītajās valstīs, lai veicinātu Tūkstošgades attīstības mērķu īstenošanu;
- E. vērš uzmanību uz ieguldījumu, ko veiksmīgs sarunu noslēgums dos darbvietu radīšanai, izaugsmei un drošībai Eiropā, radot papildu iespējas ES eksportētājiem turīgākā un atklātākā vispārējā ekonomikā, kā arī padarot pasauli stabilāku,

Vispārīgā informācija

1. uzskata, ka Dohas sarunu kārtai jābūt veiksmīgai, lai veicinātu daudzpusējo tirdzniecības sistēmu ar mērķi nodrošināt pasaules ekonomikas progresu un harmonisku attīstību; no jauna apliecina stingru atbalstu tam, lai galvenā uzmanība Dohas sarunu kārtā tiktu veltīta attīstībai, un uzsver, ka sarunām jākalpo nabadzības izskaušanai un godīgākai globalizācijas radīto labumu sadalei; pauž nožēlu par nepietiekamo progresu sarunās, kas notika pirms Honkongas konferences;
2. aicina Komisiju un pārējos tirdzniecības partnerus ievērot šo Dohas attīstības programmas tālejošo pasākumu kopumu, pilnībā ievērojot attīstības dimensiju; pauž bažas par nopietno un graužošo ietekmi, ko sarunu neizdošanās varētu atstāt un daudzpusējo tirdzniecības sistēmu; tādēļ aicina sestajās ministru konferences Honkongā dalībniekiem būt lietišķiem, lai sagatavotu veiksmīgu Dohas Attīstības programmas noslēgumu 2006. gadā;
3. uzsver, ka Dohas Attīstības programmas iznākumam jābūt līdzsvarotam un iesaistītajām pusēm jāuzņemas saistības katrā no Dohas sarunu kārtas galvenajām jomām;
4. aicina visas ieinteresētās puses, it īpaši visas rūpnieciski attīstītās un visattīstītākās valstis uzņemties saistības, gatavojoties Honkongas konferencei, lai panāktu šīs kārtas veiksmīgu noslēgumu; uzskata, ka visām pusēm jāpieliek pūles atbilstoši to attīstības pakāpei un ietekmei uz sarunu iznākumu;

Lauksaimniecība

5. atgādina, ka Honkongā lauksaimniecības jomā sasniedzamajā rezultātā jāiekļauj savlaicīga visu eksporta subsīdiu pakāpeniska samazināšana, līdztekus tai, ko veic visas PTO rūpnieciski attīstītās dalībvalstis, tostarp arī to, kuras sniedz kā pārtikas atbalstu vai ar valsts tirdzniecības uzņēmumu palīdzību, vai ar citām eksporta subsīdijām;
6. uzsver, ka ievērojami jāsamazina gan tirdzniecību kropļojošais iekšējais atbalsts, kā arī ievērojami jāuzlabo piekļuve tirgum; šajā sakarā atkārtoti pauž atbalstu kopējās lauksaimniecības politikas (CAP) reformai;
7. uzsver, ka šo tirdzniecības sarunu laikā ir jāņem vērā ES lauksaimniecības daudzfunkcionālās dabas jēdziens; atbalsta ES likto uzsvaru uz ar tirdzniecību nesaistītiem jautājumiem, lai nodrošinātu pārtikas kvalitāti un nekaitīgumu, vides aizsardzību, nodarbinātību lauksaimniecībā, kā arī šīs nozares attīstību;
8. aicina šajā sarunu kārtā pienācīgi atzīt ģeogrāfisko izcelsmes norāžu lomu reģionālās attīstības veicināšanā un kultūras tradīciju saglabāšanā;

9. uzstāj, ka jārod tāds risinājums jautājumam par jūtīgiem produktiem, kurā pilnībā tiktu ievēroti Dohas attīstības kārtas principi; aicina rast iedarbīgu risinājumu kokvilnas jautājumam; šajā sakarā uzsver, ka līdz 2010. gadam jaunattīstības valstīs jāizbeidz viss atbalsts, kas saistīts ar kokvilnas eksportu, un aicina ASV sekot ES piemēram un pārveidot tās kokvilnas tirgu;

Piekļuve nelauksaimnieciskajam tirgum (NAMA)

10. uzsver, ka PTO sarunas par *NAMA* jāpaātrina iespējami īsā laikā; uzskata, ka tirdzniecības šķēršļi starp rūpnieciski attīstītajām un jaunattīstības valstīm, kā arī starp jaunattīstības valstīm traucē noturīgu attīstību; uzskata, ka lai panāktu turpmāku dienviņu – dienviņu tirgu plašāku atvēršanu, ir svarīgi, lai vairāk attīstītās valstis ievērotu savus pienākumus, atvērot savus tirgus vismazāk attīstītajām valstīm, kā arī uzskata, ka līdzīgi jārisina arī preferenču samazināšanas jautājums;
11. uzstāj, lai formulā, kas jāpieņem *NAMA* sarunās, pilnībā tiktu ievērots „mazāk nekā pilnas savstarpības” princips, par ko vienojās visas puses, kā arī stāvoklis jaunattīstības valstīs, kuras parasti noteikušas augstus tarifus rūpniecības precēm, kas nodrošina ievērojamus budžeta ieņēmumus; uzsver, ka šai formulai jāļauj arī pienācīgi aizsargāt topošās rūpniecības nozares, jāveicina rūpniecības attīstība un ekonomikas dažādošana, kā arī jānodrošina nodarbinātība, it īpaši vismazāk attīstītajās valstīs;
12. atzīmē, ka stratēģiski svarīgi ir, lai visi tirdzniecības partneri pamatotos gadījumos atceltu arī savas ar beztarifu barjeras, jo tās apgrūtina piekļuvi tirgum, un varētu turpināt šo procesu arī pēc tam, kad tarifu barjeras tiks vēl vairāk samazinātas;

Pakalpojumi

13. atzīst, ka Honkongas ministru konferencē ir jāieliek pamats tālejošam nolīgumam par pakalpojumu tirdzniecību, gan stiprinot piekļuvi tirgum ES pakalpojumu sniedzējiem, gan saskaņā ar Vispārējo vienošanos par tarifiem un tirdzniecību nodrošinot visu PTO dalībvalstu iespēju pašiem regulēt iekšējo pakalpojumu jomas; atzīmē, ka ES ir ļoti ieinteresēta paplašināt eksporta iespējas pakalpojumu sniedzējiem; uzskata, ka šajā jomā jāpanāk patstāvīgs progress, izņemot veselības, izglītības un audiovizuālos pakalpojumus;
14. mudina attīstītās PTO dalībvalstis un tās, kas atrodas uz industrializācijas sliekšņa, uzņemties tāda paša līmeņa saistības, kā to ir izdarījusi ES ar tās pārskatīto 2005. gada janvāra piedāvājumu, un iesniegt atbilstošus piedāvājumus. Uzsver, ka, ņemot vērā apstākli, ka Dohas sarunu kārtā nav panākts progress, jāpārbauda papildu konceptus plašākai pakalpojumu tirgus atvēršanai, turklāt respektējot vismazāk attīstīto valstu intereses. Prasa lielāku VVPT sarunu pārredzamību;

Attīstības jautājumi

15. nešaubīgi uzskata, ka Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanā līdz 2015. gadam būtiska nozīme ir tirdzniecības sasaistīšanai ar atbalsta sniegšanu un parādu atlaišanu; Tādēļ aicina panākt konkrētus rezultātus attiecībā uz Dohas sarunu kārtas attīstības jautājumu aspektiem, kas jāsasniedz jau ministru konferences laikā Honkongā. Uzskata, ka īpašas un diferencētas attieksmes piemērošanai jāveido PTO vienošanos neatņemama daļa;
16. aicina attīstītās valstis atvērt savus tirgus vismazāk attīstīto valstu ražojumiem, atbrīvojot

tos no muitas un nenosakot kvotas attiecībā uz tiem, kā to jau ir izdarījusi ES, jo īpaši saistībā ar tās iniciatīvu „Visu, izņemot ieročus”. pilnībā atbalsta „brīvās kārtas ideju” attiecībā uz vismazāk attīstītām un neaizsargātām valstīm; uzsver, ka tas būtu svarīgs stimuls tirdzniecībai starp ziemeļiem un dienvidiem;

17. uzsver, ka vismazāk attīstītās valstis nekad nespēs izmantot priekšrocības no attīstīto valstu tirgu atvēršanas, ja kopā ar šiem pasākumiem netiks sniegta ar tirdzniecību saistīta tehniskā palīdzība;
18. aicina noteikt saskaņotu „tirdzniecības atbalsta” procedūru jaunattīstības valstīm, kurām ir nepieciešama palīdzība vajadzīgās kapacitātes radīšanai, kas ļautu izmantot priekšrocības saistībā ar uzlabotu pieeju tirgum un uzlabotiem tirdzniecības noteikumiem, kā rezultātā tās spētu dažādot to ražošanas pamatus, aizstāt ieņēmumus no muitas ar citiem ieņēmumiem no nodokļiem un pildīt saistības, kas izriet no dalības PTO;
19. aicina nekavējoties rast ilglaicīgu risinājumu intelektuālā īpašuma tiesību tirdzniecisko aspektu (*TRIPs*) un ar tirdzniecību saistītu ieguldījumu pasākumu (*TRIMs*) jomā, lai valstīm, kas pašas nespēj ražot medikamentus, dotu iespēju piekļūt šiem medikamentiem un cīnīties pret sabiedrības veselības problēmām;

Citas tēmas

20. aicina Honkongas ministru konferenci panākt būtisku progresu arī attiecībā uz vairākām citām jomām; šajā sakarā uzsver, cik svarīgi ir atvieglot preču tirdzniecību, lai paplašinātu preču un pakalpojumu apmaiņu valstu starpā, jo īpaši iesaistot šajā procesā jaunattīstības valstis; uzstāj, ka ir nepieciešama muitas procedūru skaidrošana un ievērojama birokrātijas samazināšana attiecībā uz šo procedūru;
21. uzsver konkrētu rezultātu nozīmi saistībā ar stabiliem daudzpusējiem noteikumiem attiecībā uz antidempingu, subsīdijām un kompensācijas pasākumiem, turklāt ņemot vērā jaunattīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu vajadzības; aicina panākt progresu intelektuālā īpašuma tiesību tirdzniecisko aspektu jomā un veikt darbības, kas vērstas pret viltošanu un pirātismu; uzskata, ka šo mērķu īstenošana stiprinās daudzpusējo tirdzniecības sistēmu;
22. uzstāj, ka ir svarīgi Dohas sarunu kārtā iekļaut arī tādus netirdznieciskus jautājumus kā sociālie, vides un kultūras aspekti; uzsver, ka PTO dalībvalstu pilsoņu atbalstu panākumiem Honkongas konferencē varētu negatīvi ietekmēt, ja sarunās par tirdzniecības tēmu neapskatītu nodarbinātības un sociālos jautājumus;
23. aicina, lai saistībā ar sarunām par tirdzniecību un vidi noteiktu atbilstošas procedūras, kas nodrošinātu, ka tirdzniecības noteikumi pilnībā atbilstu ar tirdzniecību saistītiem pasākumiem, kuri ir paredzēti daudzpusējos nolīgumos vides jomā (*MEAs*);

PTO reforma un pārredzamība

24. aicina Komisiju pirms Honkongas ministru konferences un tās laikā, kā arī vispār sarunu gaitā sniegt visaptverošu informāciju un iesaistīties pastāvīgā domu apmaiņā par būtiskiem ES sarunu mandāta aspektiem; atgādina, ka Urugvajes sarunu kārtas nobeigumā tika panāktas Eiropas Parlamenta tiesības apstiprināt turpmāko sarunu kārtu rezultātus;

25. uzsver, cik svarīgi ir saglabāt PTO daudzpusējās tirdzniecības sistēmas sabiedrības un politisko atbalstu; uzsver, ka nekavējoties ir vajadzīga labāka sabiedrības informēšana un domu apmaiņa par PTO reformu;

26. uzstāj, ka nekavējoties ir vajadzīga PTO reforma, tostarp sarunu procedūru uzlabošana, lai palielinātu efektivitāti un pārredzamību un panāktu zināmu saskaņas līmeni PTO dalībvalstu starpā; turklāt uzsver PTO strīdu izšķiršanas mehānisma reformēšanas nozīmīgumu;

o

o o

27. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un PTO ģenerāldirektoram.